

28.3.1961/10
Рез на а. Моду Никитов на заседанието
на Политическия консултативен комитет
на страните-участници във Варшавския
договор, съблано се в Москва на 28 и 29
март 1961 г. - приключило на 29 март.

Другари,

Преди всичко искам още в самото начало да изказа
от името на делегацията на Народна република България
благодарност на Президиума на Централния комитет на
Комунистическата партия на Съветския съюз и на Съветското
правителство за инициативата да се свика настоящето
заседание на Политическия консултативен комитет на
държавите - участници във Варшавския договор, и да заявя,
че ние считаме това заседание за много навременно,
целесъобразно и полезно.

Заседанието на Политическия консултативен комитет
на страните - членки на Варшавския договор, става близо
четири месеца след Московското съвещание на представители
на комунистическите и работническите партии. Очевидно и
нашата работа сега следва да премине именно под знака на
Московското съвещание, под знака на дълбокия анализ на
съвременното международно положение и на съотношението на
силите на международната арена, на теоритическите и
политическите изводи, оценки и общи позиции по най-важните
въпроси, които Московското съвещание единогласно направи.

5

Очевидно в нашата работа ние трябва да имаме предвид съображенията на другаря Хрушчов, който не един път е подчертавал, че не бива да позволим да бъдем изантажирани от империалистите и да бъдем ввлечени от тях в една война, като в същото време по-нататък укрепваме социалистическия лагер и особено неговите отбранителни способности, да бъдем винаги готови да пресечем и осуетим всеки евентуален опит на империалистите да разпалят световна война.

Отчитайки съвършено новите качества на съвременните оръжия за масово унищожение, много важно е да не допуснем противникът да ни изненада и изпревари, да поддържаме нашите въоръжени сили в такава готовност, че винаги инициативата да бъде в наши ръце.

Другари,

Като изхождаме от анализа, изводите и позициите на Московското съвещание на представители на комунистическите и работническите партии, нашата делегация смята за правилни оценките, направленията и мероприятията за подготовката и въоръжаването на армиите на страните - членки на Варшавския договор, които се съдържат в доклада на Главнокомандувания Обединените въоръжени сили на Варшавския договор маршал Гречко.

Тези насоки и мерки произтичат от самия характер на
евентуалната бъдеща война срещу социалистическите страни,
която ^{неизбежно} непременно ще бъде световна война при масово
използуване на ракетно-ядрени оръжия, от основното в тази
връзка изискване - да подготвиме нашите въоръжени сили да
водят такава именно война.

Оттук и ~~нашата~~ ^{та} задача - нашите въоръжени
сили да се преустроят до край, за да бъдат те във възможно
най-пълно съответствие с характера и новите изисквания на
бъдещата ракетно-ядрена световна война. Това е основна
задача на въоръжените сили на всички държави - членки на
Варшавския договор, в това число и на Българската народна
армия.

Централният комитет на нашата партия и правителство
полагат непрестанни грижи за засилване отбранителната
способност на Народна република България като членка на
Варшавския договор, за укрепването на боеготовността и
боееспособността на нашата народна армия. Ние оценяваме, че
в това отношение сме постигнали немалки успехи.

Смятам се за задължен да изкажа тук от името на българската делегация, от името на нашия Централен комитет и правителство специална благодарност на Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз и на Съветското правителство за онази ценна и постоянна помощ, която Съветският съюз ни оказва за въоръжаването на нашата армия, за подобряване на нейната организация, за издигане на нейната боеспособност. Ние оценяваме като полезни препоръките за по-нататъшното укрепване на нашите въоръжени сили, които маршал Гречко направи при посещението му в България през месец февруари тази година.

Независимо от успехите, които сме постигнали в укрепването на отбранителната способност на нашата страна, дължни сме обаче тук да кажем, че нашата армия далеч не е превъоръжена в съответствие с изискванията на съвременната война. Голям дял в нейното въоръжение заемат стари образци оръжие. Затова пред нас стои сериозна задача - да превъоръжим нашата армия напълно с ново, съвременно ракетно оръжие и друга бойна техника. В същото време си даваме сметка, че това превъоръжаване ще бъде ^{допълнително} ~~тежест~~ тежест за нашата икономика, ще изисква значително напрежение.

Много добре разбираме обаче, че интересите на социалистически лагер и на отделните наши страни, интернационалните интереси на нашето общо дело - социализма, налагат всяка една от социалистическите страни да увеличи своя принос за по-нататъшното укрепване отбранителната способност на социалистическия лагер, да направи допълнителни жертви. Справедливо е тежестите по укрепването на въоръжените сили на социалистическия лагер да не лежат само върху един гръб, а да се разпределят съобразно достигнатото развитие и икономическите възможности между всички наши братски страни.

В съответствие с това нашата делегация смята също за правилни съображенията и предложенията за специализирането и кооперирането на военното производство между страните - членки на Варшавския договор, ~~които са~~ ~~направени в доклада на заместник-председателя на~~ ~~Държавния планов комитет на Съветския съюз д-р. Хруничев.~~ които са направени в доклада на заместник-председателя на Държавния планов комитет на Съветския съюз д-р. Хруничев.

Сега Народна република България фактически не участва в специализирането на военното производство, макар, че има създадена собствена военна промишленост за производство на някои образци ^{сърпелкото} оръжия и други.

Ето защо ние напълно подкрепяме предложението по отношение на нашата страна, което се съдържа в доклада на др. Хруничев, като молим държавите — членки на Варшавския договор да се съгласят Народна република България да се специализира в производството на някои образци стрелково оръжие и на някои образци на радиотехническата промишленост, за да можем по такъв начин поне отчасти да посреднем нашите плащания към други страни във връзка с доставка на въоръжение.

Другари,

Политбюро на Централния комитет на нашата партия се занимава със заявлението на др. Енвер Ходжа пред Четвъртия конгрес на Албанската партия на труда, че преди известно време Албания била подложена на нападение от страна на Югославия и Гърция при поддръжката на Шестия американски флот. Това заявление предизвиква у нас като членове на Организацията на Варшавския договор изненада и безпокойство. У нас възникна законния въпрос, ако действително ~~Албания~~ Албания е била подложена на нападение или ако е имало заплаха за нападение, защо Албанското правителство не уведоми за това нашето правителство?

Оказа се, че не само ние не сме информирани за "това нападение". Оказа се, че за него не знае нито една от държавите — членки на Варшавския договор, нещо повече — за това нападение нищо не знае дори и Обединеното командване на Варшавския договор.

Да се обнародва такъв факт не е едностранен въпрос, който ~~се~~ засяга само Албания, а въпрос общ за цялата наша Организация на Варшавския договор, въпрос, който се отнася до всички държави — членки на Варшавския договор. Нима албанските другари не знаят какво наистина означава да се извърши нападение срещу Албания или срещу която и да било социалистическа страна? Та това значи, да се извърши нападение срещу всички социалистически страни, срещу целия наш социалистически лагер. Всеки може да си представи до какви последици води такъв факт.

Елементарно съюзническо задължение на всяка държава — членка на Варшавския договор, произтичащо от неговия статут, е при наличие на каквото и да е нападение или дори при заплахата за нападение своевременно да информира за това държавите — членки на Варшавския договор.

Щом Народна република Албания е членка на Организацията на Варшавския договор това задължение се отнася напълно и за Албанското правителство, то е длъжно безусловно да изпълнява всички свои задължения спрямо Организацията на Варшавския договор. За съжаление обаче и досега ние не сме получили подробна информация от албанските другари за направеното срещу тях нападение.

Ние смятаме, че Организацията на Варшавския пакт трябва да провери този факт и да информира всички наши страни.

По време на заседанията на Политическия консултативен комитет на Организацията на Варшавския договор ние се запознахме с копие от писмото, което Главнокомандувачия Обединените въоръжени сили маршал Гречко е изпратил до министъра на народната отбрана на Албания генерал Бекир Балуку като отговор на негово писмо.

Ние сме не само разтревожени, но и възмутени от действията на албанското ръководство, което създава нетърпима обстановка във военно-морската база във Влора — важен опорен пункт на Организацията на Варшавския договор, което системно пречи за провеждане бойната подготовка на екипажите на корабите, което извършва обидни и унизителни постъпки към съветските военни и други специалисти.

Определено трябва да кажем, че това са неблагоприятни, провокационни действия, които са грубо нарушение на съюзните задължения от страна на Албания и подкопават нейното военно сътрудничество със Съветския съюз и другите социалистически страни. Такива действия и постъпки от страна на албанското ръководство нямат нищо общо с дружбата между албанския и съветския народ, със ценната всеотдайна помощ, която Съветският съюз е оказал на Народна република Албания.

Тези действия и постъпки са несъвместими с най-елементарните изисквания на нашата обща дружеска работа, равноправни отношения и взаимно разбирателство в Организацията на Варшавския договор, която се изгражда не само върху основата на съюзнически задължения, но и върху основата на пролетарския интернационализъм.